

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemanje
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Ogledi po ceniku / Ogleda
sprejema tudi ogledni oddetek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Cena 1 Din

Novi nacionalistični pokret

Nastanek in razvoj nacionalnega socializma

Poleg komunizma, ki se je teoretično razvijal že pred in med svetovno vojno, a se je docela izoblikoval šele pozneje, je ustvarila povojna doba še en politični pokret, ki je šel prav tako kakor prvi v ekstreme, samo v docela nasprotno, na desno, namesto na levo. Skupnega imena pa pokret še nima, da si ga socialni demokrati in komunisti že davno imenujejo na kratko fašizem. Koliko ga je italijanski fašizem direktno ali indirektno povzročil, je zaenkrat še težko ugotoviti, kajti gibanje v Italiji je nastalo iz tamkajšnjih posebnih, docela lokalnih razmer, še preden je dozorela sedanja svetovna kriza, ki je šele ostale pokrete dvignila na površje. Na drugi strani se pa vendar ne da tajiti, da so vsem tem strankam ekstremne nacionalistične desnice nekatere temeljne osnove skupne, in da vse odločno pobijajo staro strankarsko demokracijo.

Največji razmah je med vsemi temi pokreti zavzel narodni socializem v Nemčiji, katerega voditelju Hitlerju se je posrečilo pri zadnjih predsedniških volitvah zbrati toliko glasov, kakor še nikdar nikomur v Nemčiji, pa tudi težko kje drugje. Ta ogromni in nepričakovani uspeh mu je omogočilo sedanje obupno gospodarsko in socialno stanje, katero je izkoristil s silno demagogijo, negacijo vsega, kar je in pa z neizpolnjenimi obljubami. Oblasti si tudi s to zmago ni pridobil, ker se je proti njemu združilo vse, od socialnih demokratov do katoliškega centra in meščanskih liberalcev. Prav tako si tudi pri pruskih volitvah ni priboril večine in je tako sedaj primoran ali vstopiti v koalicijo s centrom in skleniti kompromis, ali pa ostati kot vodja najmočnejše pruske in sploh nemške stranke še nadalje v neizprosnih opoziciji.

Narodno-socialistično gibanje v Nemčiji je pa seglo tudi preko meje v sosednjo republiko Avstrijo, kjer se je pri občinskih in deželnih volitvah pokazal pričetek enakega procesa kakor v Nemčiji. Mlada, agilna in demagoška narodna so-

cialistična stranka je pričela rušiti moč starih meščanskih strank in siliti nevarno v ospredje. Skoraj istočasno pa so se pričeli organizirati tudi narodno socialistični pokreti tudi po nekaterih drugih državah, v Romuniji, na Madžarskem, v Bolgariji, na Grškem in celo — na Japonskem.

Romunski, madžarski in japonski narodni socialisti so v neposrednih stikih s Hitlerjem in njegovimi ljudmi. Ustanovitvi stranke v Bukarešti in Budimpešti so kumovali Hitlerjevi posebni odposlanci. Ločeno od Hitlerja, a v duhu njegovih načel so se v zadnjem času pričeli reorganizirati češkoslovaški narodni socialisti, ki so sicer že stara parlamentarna stranka, ki doslej ni silila v ekstreme. Nedavni Klofačev govor v praškem parlamentu je pa jasno pokazal, da se dosti ne razlikuje od Hitlerja. Prav isto se dogaja na Poljskem, kjer se cela vrsta starih politikov radikalizira nacionalistično in socialno.

Tako moremo torej že danes govoriti o novem nacionalističnem socialističnem pokretu, ki postaja splošen evropski in celo izvenevropski pojav. Po dosedanjem naglem razvoju sodeč, bo malo-katera država ostala obvarovana pred to poplavo. Prav tako pa je tudi že sedaj skoraj gotovo, da so vse te pokrete omogočile le sedanje kaotične razmere. V normalnih časih bi ne bili nastali ali pa se vsaj ne bi bili mogli razviti. Težje je odgovoriti na vprašanje, kaj nam prinašajo? Besede vseh voditeljev so grozovite in silno mnogo obetajoče, a kdo more garantirati, da bodo taka tudi dejanja, če dobe v roke oblast? Te garancije ni, ni pa tudi nasprotnega dokaza za to, da zares ne bi mogli ničesar novega prinesiti. Nekateri izmed teh pokretov imajo programe, ki niso slabi in načrte, ki bi, če bi se izvedli, odstranili marsikatero sedanjo hibo. Po vsem tem bo torej treba šele počakati na praktično delo novega gibanja, da bo mogoča končna in pravična sodba ali obsodba.

JAPONSKA VLADNA KRIZA.

TOKIO, 25. maja. Mandatar krone, admiral Saito, je včeraj ves dan konferiral z voditelji obeh velikih parlamentarnih strank radi sestave nove vlade. Saito je med drugimi pozval tudi voditelja liberalcev, bivšega ministrskega predsednika Vakacukija, da vstopi v vlado. Vakacuki ponudbe ni odbil, mora pa se pred odločitvijo posvetovati še s svojimi pristaši. V načelu je liberalna stranka pripravljena sodelovati z admiralom Saitom.

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic svedočijo, da radi pijejo »Franz Josefovo« vodo zlasti bolni na črevesju, ledvicah, jetrih in žolcu, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odziva. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protini, revmatizmu, kamni in sladkorni bolezni, zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sestava volilne vlade v Grčiji

Novo vlado je sestavil voditelj republikanskega centra Papanastasiu — Volitve bodo v avgustu ali septembru

ATENE, 27. maja. Po vseh prejšnjih poizkusih in neuspehih je predsednik grške republike poveril mandat za sestavo nove vlade voditelju republikanske unije, poslancu Papanastasiu. Papanastasiu je sestavil vlado iz vseh republikanskih strank, ki pa bo le začasna. Njena glavna naloga bo voditi tekoče posle ter pripraviti in izvesti nove državnozbornske volitve, ki naj dokončno razčistijo politični položaj. V parlamentu bo vlado podpiral tudi dosedanjí ministrski predsednik Veni-

zelos. Nove volitve bodo v mesecu avgustu ali najpozneje septembru.

Vlado tvorijo: predsednik in zunanji minister Papanastasiu, vojni minister general Skandalis, finančni minister Varvareso, notranji minister Bakopulos, poljedelski in socialnopolitični minister Babalbaris, justični minister Triandofilopulos, prosvetni minister Karopanos, prometni minister Koronis in minister za narodno zdravje Sarafis.

Srdite politične borbe v Nemčiji

DOGODKI OB IN PO OTVORITVI PRUSKEGA DEŽELNEGA ZBORA. — SPOPADI MED HITLERJEVCI IN KOMUNISTI. — DR. BRÜNING ZA DIKTATURO VLADE.

BERLIN, 27. maja. Sklicanje pruskega deželnega zbora je otvorilo v Nemčiji dobo novih srditih političnih bojev, ki se razvijajo v krvave dejanske spopade. Na prvi seji v sredo, se je najprej volilo predsedstvo. Za zborničnega predsednika je bil z 262 glasovi izvoljen hitlerjevec KERRL, za prvega podpredsednika s 167 glasovi socialni demokrat WITTMACK, za drugega z 254 glasovi katoliški centrista BAUMHOFF, za tretjega pa z istim številom glasov nemški nacionalist KRIES. Po izvolitvi predsedstva je nastal med narodnimi poslanci in komunisti prepri in nato pretep. Hitlerjevci so najprej pretepli in vrgli iz dvorane komuniste, nato socialne demokrate, naposled pa še ostale poslance, tako da so končno ostali sami. Pri tem je bilo veliko poslancev težje in lažje ranjenih. Nekatere so morali prepepljati v bolnišnico. Zbornična dvorana je bila vsa razbita in okrvavljena, tako da jo bodo morali popolnoma prenoviti, vsi sledovi pretepa se pa sploh ne bodo dali odstraniti.

Dogodki v pruskem deželnem zboru so dali povod za nove spopade med narodnimi socialisti in komunisti v Berlinu in po drugih nemških mestih. Včeraj so se napadali in pretepali povsod, kjer so se le srečali. Najhujši poboji so bili v berlinskih predmestjih, v Hamburgu in Altoni. Zopet je bilo več oseb ranjenih. Po vsem tem so tudi izgledi za uspešno delo 1. junija, ko se zbornica zopet sestane, zelo minimalni. Posebno izvolitev novega ministrskega predsednika bo težavna stvar.

Flzična razračunavanja med hitlerjevci in njihovimi nasprotniki so pa povzročila še druge posledice. Kakor zatrjujejo, bo zvezni kancler dr. BRÜNING zahteval od predsednika HINDENBURGA diktatorska pooblastila tako glede izpolnitve vlade, kakor tudi glede nastopa napram deželnim zborom. Njegova prizadevanja pa najbrže ne bodo uspela, ker bi s tem bila bistveno kršena velmarska ustava, ki je edini temelj sedanjega stanja. Na vsak način se Nemčija še ne bo pomirila in se bo nasprotstvo med političnimi pokreti v bližnji bodočnosti še bolj poostrišlo.

Flzična razračunavanja med hitlerjevci in njihovimi nasprotniki so pa povzročila še druge posledice. Kakor zatrjujejo, bo zvezni kancler dr. BRÜNING zahteval od predsednika HINDENBURGA diktatorska pooblastila tako glede izpolnitve vlade, kakor tudi glede nastopa napram deželnim zborom. Njegova prizadevanja pa najbrže ne bodo uspela, ker bi s tem bila bistveno kršena velmarska ustava, ki je edini temelj sedanjega stanja. Na vsak način se Nemčija še ne bo pomirila in se bo nasprotstvo med političnimi pokreti v bližnji bodočnosti še bolj poostrišlo.

OBLIGACIJE STABILIZACIJSKEGA POSOJILA.

BEOGRAD, 27. maja. V prospektu emisije 7 odstotnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije je omenjeno, da se bodo začasne obligacije (certifikati) zamenjale za definitivne najkasneje do 1. junija l. 1932. Iz tehničnih vzrokov je pa to do določenega dne neizvedljivo, zato se bodo obligacije zamenjale pozneje, najkasneje pa do 1. decembra letos. Zamenjavo bodo izvedle centrala in podružnice Državne hipotekarne banke. Kuponi se bodo po 1. juniju izplačevali načasne obligacije. Lastniki obligacij bodo po časnikih obveščeni, kdaj bo Državna hipotekarna banka dobila od »Union Parisienne« definitivne papirje.

SKLICANJE NARODNE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 27. maja. Narodna skupščina je sklicana na dan 2. junija. Po obavljenih formalnostih bo razpravljala o še nesprejetih zakonskih načrtih in drugih predlogih. Istočasno se bo najbrže sestel tudi senat.

OSTAVKA POSLANCA BARLETA.

BEOGRAD, 27. maja. Narodni poslanec Janko Barle, župnik v Ljubljani, je odložil svoj mandat v narodni skupščini. Zamenjal ga bo njegov namestnik Ivan L. Čar, župan v Trzinu.

Prijateljstvo med Turčijo in Italijo

OBISK TURŠKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA IN ZUNANJEGA MINISTRA V RIMU. PODALJŠANJE PRIJATELJSKE POGODBE. REFERAT O POTOVANJU V RUSIJO.

RIM, 27. maja. Službena in neslužbena Italija je z velikim pompom sprejela turškega ministrskega predsednika Izmet pašo in zunanjega ministra Tevfika Rudžibega. K sprejemu so se zbrali poleg italijanskih državnikov tudi tisoči fašistov, ki so priredili obema bučne ovacije.

Na sestanku v palači Venezia, kjer so se zbrali Izmet paša, Tevfik Rudžibeg, Mussolini in italijanski zunanji minister Grani, je bil podpisan protokol o podaljšanju sedanjega italijansko-turškega prijateljskega pakta, nanašajočega se tudi na arbitražo in neutralnost. Pogodba se je podaljšala za pet let. Obenem se je pa tudi določilo, da se po poteku tega roka lahko avtomatično podaljša, če ne bo poprej z ene ali druge strani odpovedana. Za podaljšanje ni potreben nikakršen nov sporazum.

Posvetovanja med turškimi in italijanskimi državniki se danes nadalju-

julo. V poučenih krogih se zatrjuje, da sta oba turška politika prispela v Rim tudi zato, da obvestita Mussolinija in Grandija o uspehih in vtisih svojega obiska v sovjetski Rusiji.

KAMPANJA PROTI POLJSKI SE NADALJUJE.

VARŠAVA, 25. maja. V svetovnem, posebno v ameriškem tisku so se zopet pojavile alarmantne vesti, da je Poljska koncentrirala velike vojaške oddelke na gdanski meji in pripravila v Gdiniji vojno mornarico, da zasede Gdansk. Da so te vesti popolnoma zlagane, potrjuje tudi komunikacija gdanskega senata, ki pravi, da na mejah Gdanskega ni nobenih poljskih čet, razen običajnih obmejnih organov. Obenem tudi zanika, da bi bil tiskovni urad senata kakorkoli v zvezi z omenjenimi alarmantnimi vestmi.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opoldne): Pretežno jasno, topleje.

„Boljši moder bedak kot pa bedast modrijan“

SHAKESPEARE

Telovska procesija.

Radi deževnega vremena ni bilo večeraj na Telovo običajne procesije. Po pontifikalni maši, ki jo je opravil knezoškof dr. Andrej Karlin, je bila telovska slovesnost v stolnici od oltarja do oltarja. Na »lepo nedeljo« 29. t. m. pa bo po slovesnem opravi telovska procesija v frančiškanski cerkvi, ki krene ob 8. uri po Aleksandrovi cesti, Tomšičevem drevoredu, Ciril-Metodovi ulici na Trg svobode. Pri Magdaleni bo telovska procesija ob 9. uri po običajnem redu.

Vojaška imenovanja.

Pomočnik poveljnika mariborskega vojnega okrožja polkovnik g. Dušan Gavrilovič je imenovan za poveljnika celjskega vojnega okrožja; na njegovo mesto v Maribor pa je imenovan pehotni podpolkovnik g. Bajo Stumišič iz Celja. Poveljnik tukajšnjega 32. topničarskega polka polkovnik g. M. Radovančič je imenovan za poveljnika topniških oddelkov zetske divizijske oblasti v Trebinju. Polkovnik g. Milivoj Radovanovič je opravljal del časa tudi dolžnosti poveljnika mesta Maribora, kjer si je s svojo prijaznostjo pridobil velik krog znancev in prijateljev, ki mu želijo ob slovesu vse dobro na novem službenem mestu.

Poroke.

V Rušah so se poročili: g. Ivan Šeška, učitelj, z gđ. Jožico Šinkovo, bivšo poštno uradnico; g. Rajko Pell, policijski uradnik na Dunaju, z gđ. Jožico Niesnerjevo, uradnico v tvornici za dušik, in g. France Šerak, uradnik v tvornici za dušik z gđ. Hermino Rudlovo, hčerko oskrbnika g. Rudla iz Maribora. Bilo srečno!

Iz zdravniške službe.

V Gornji Lendavi v Prekmurju je nastopil mesto banovinskega zdravnika g. dr. Branko Lukman, doslej zdravnik pripravnik v tukajšnji bolnišnici.

Nenavadna smrt.

Srčna kap je zadela včeraj dopoldne 72letno zasebnico Josipino Bračkovno v Nasipni ulici na Pobrežju. Bila je na mestu mrtva in so jo prepeljali v mrtvašnico na pobreško pokopališče.

Poletni avtobusni vozni red.

Potujoče občinstvo opozarjamo, da stopi z jutrišnjim dnevom v veljavo poletni vozni red mestnega avtobusnega podjetja na vseh podeželskih progah. Novi vozni red je že objavljen na vseh avtobusnih postajah.

Gambrinova dvorana.

Najlepši senčnat vrt. Izborna, vedno sveže Tscheligijevo pivo, prvovrstno vino, najboljša kuhinja po najnižji ceni. Sprejemajo se abonenti. Se priporoča I. Račič.

Bodočnost fotografije.

Drevi ob 20. uri bo v dvorani Zadržne gospodarske banke zanimivo in poučno predavanje o bodočnosti fotografije s predavanjem amaterskih kino-posnetkov, pod okriljem »K o d a k a«. Predvajani bodo tudi posnetki mariborske skakalnice in raznih smučskih tekem. Vstopnine ni!

Razglasitev vojnega razporeda.

Vojni obvezniki, pristojni v Maribor in stanujoči v mestu ali najbližji okolici, rojeni leta 1882. do vključno 1911, ki se razglasitve obvezniškega razporeda dne 22. t. m. iz kateregakoli razloga niso udeležili, se obveščajo, da bo na Tezenskem vojaškem vežbališču ponovna razglasitev v nedeljo 29. t. m., katere naj se gotovo udeležijo, ker bodo v nasprotjem primeru kaznovani z denarno globo in pozvani na orožno vajo.

Službeni list

dravske banovine objavlja v letošnji 41. številki sporazum o kliringu med kraljevino Jugoslavijo in republiko Avstrijo, popravek v zakonu o izkoriščanju vodnih sil, pristop Letonske k opijski konvenciji, nadalje razglas o opustitvi, odnosno preureditvi železniških zapornic, razne objave banske uprave o pobijanju občinskih trošarin v letošnjem letu in izpremembe v staležih banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine.

Praznik socialnega zavarovanja

Otvoritev nove palače in proslava desetletnice zakona o zavarovanju delavcev

V nedeljo bomo v Mariboru slavili dva pomembna dogodka v razvoju našega socialnega skrbstva. Ob 9. uri dopoldne bo slovesno otvorjena nova palača tukajšnje ekspoziture Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, obenem bo pa tudi proslava desetletnice zakona o zavarovanju delavcev v Jugoslaviji, združena z zanimivo strokovno in statistično razstavo.

Program obeh proslav je obsežen. Otvoritveni govor bo imel komisar ljubljanskega OUZD g. Ivan Tavčar, po zdrave pa bodo izrekli zastopnik bana, mestni župan g. dr. Franjo Lipold, bivši minister za socialno politiko g. dr. Vekoslav Kukec, zastopnik SUZOR iz Zagreba, zastopnik delodajalcev poslanec g. Anton Krejči in zastopnik delojemalcev tajnik g. Čeh, dočim bo govoril slavnostni govor ravnatelj urada g. dr. Bohinjec.

Po končanem slavnostnem zborovanju bodo odšli udeleženci v pritlično

dvorano, kjer bo škof g. dr. Karlin, ali njegov namestnik pomožni škof g. dr. Tomažič, slovesno blagoslovil novo impozantno poslopje, ki je v okras in ponos slovenskemu Mariboru. Blagoslovitvi pa bo sledil ogled prostorov. Goste bosta vodila po zavodovih institucijah g. inž. arh. Saša Dev in šef zdravnikov g. dr. Franjo Jankovič. V vsakem ambulatoriju bo zdravnik z bolničarko, ki bosta dajala pojasnila. Ogled prične v pritličju, zaključil pa se bo v tretjem nadstropju. Ureditev uradov bo razkazoval upravitelj ekspoziture g. Fr. Stenovec. Na razstavi, ki bo v tretjem nadstropju, bo mentor g. dr. Bohinjec.

Razstava bo odprta za javnost od 14. do 18. ure. Ob tem času si bo vsakdo lahko ogledal tudi vse uradne in druge prostore zavoda. Ureditev in naprave bodo na željo obiskovalcev pojasnjevali navzoči nameščenci. V veži bo poleg stopnišča razgrnjena spominska knjiga za vpis gostov in obiskovalcev.

Otvoritev kopališča in zdravilišča OUZD.

Ekspozitura Okrožnega urada v Mariboru, Marijina ul. 13 sporoča, da je v torek 24. t. m. otvorila svoje čistilno kopališče in fizikalno zdravilišče, ki je dostopno vsej javnosti. Čistilno kopališče je odprto razen ponedeljka vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. ure. Cene so nizke, razen tega ob torkih, sredo in četrtek dopoldne s popustom. Fizikalno zdravilišče je odprto vsak dan razen nedelj in praznikov od 8. do 10. ure. (Moški: v torek, četrtek in soboto, ženske: v ponedeljek, sredo in petek.) Ob navedenem času ga lahko uporabljajo vsi zasebniki, torej tudi nečlani. Čistilno kopališče in fizikalno zdravilišče je higijensko in medicinsko najmoderneje opremljeno.

V Dravo je hotel skočiti.

Snoči okoli 8. ure se je nudił pasantom na državnem mostu mučen prizor. Neki brezposelni delavec Bogomir M. je hotel skočiti z mosta v Dravo. V zadnjem trenutku sta kandidata smrti le s težavo zadržala dva moška, ki sta poklicala rečarja, ki je Bogomira odvedel v policijski zapor, da si tam vso stvar premisli.

Nezgode.

V sredo zvečer si je 11-letni trgovčev sinček Janko Krajner pri telovadbi zlomil levo roko. Na Ptujski cesti je padel s kolesa trgov. Feliks Tovornik s Tezna in se močno poškodoval na levi roki. V Vrhovljah pa se je pripetila posestniku Juriju Javorniku hujša nezgoda. Streljal je vrane, pri tem pa ravnal tako neprevidno, da se mu je puška sprožila in so ga šibre zadele v desno roko in prsni koš. Od oslabelosti se je zgrudil danes dopoldne na Slomškovem trgu delavka Kristina Muhičeva. Vse ponesrečence so spravili v tukajšnjo splošno bolnišnico. Kmetijska podružnica Maribor in okoliš bo imela v nedeljo 29. t. m. v učilnici sadjarske in vinarske šole svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je med drugim volitev delegatov za skupščino v Ljubljani. G. ravnatelj Josip Piol pa bo predaval o poletnem pokončevanju škodljivcev sadnega drevja. Začetek ob 9. uri dop.

Požar v Radvanju.

Na Telovo jutraj okoli 4. ure, je prebudil Radvanjčane alarmantni glas galskega roga: Gori! Gospodarsko poslopje posestnika Gomilerja so že objemali ognjeni zublji, in gost dim se je valil proti nebu, ko so prihiteli na pomoč požarne brambe iz Radvanja, Studencev, Maribora in Peka. Morale pa so se omejiti le na obrambo v neposredni bližini stoječe stanovanjske hiše. Ker je primanjkovalo vode, je bilo gašenje zelo oteženo in je zgorelo gospodarsko poslopje do tal. Zgorelo je tudi vse gospodarsko orodje, vozovi in krma. Škoda cenijo nad 20.000 Din in je krita le deloma z zavarovalnino. Kako je požar nastal, se ne ve, ker pa je bila tisto noč nevihta, domnevajo, da je v poslopje udarila strela in užgala.

Samomor obupanega ženina.

Iz Poljčan nam poročajo: Splošno pomilovanje po vsej soseski je vzbudila tragična usoda 34-letnega krojača Roka Pepelnaka iz Kamenčaka, občina Pečke pri Makolah, ki si je v noči od torka na sredo vzel življenje. Tisti večer je delal še pozno v svoji delavnici, ki mu je služila tudi za spalnico. Okoli 11. ure je ugasnila luč v njegovi delavnici, pa so domači mislili, da je legel spat. Odšel pa je bil na podstrešje. Tam so ga našli naslednje jutro po dolgem iskanju, zvijajočega se v poslednjih smrtnih krčih. Poleg njega je ležala izpraznjena steklenica izola. Brž poklicani zdravnik dr. Hronowsky iz Poljčan je prišel že prepozno, nesrečni mož je bil med tem izdihnil v hudih mukah. Kaj ga je gnalo v smrt, je povedal listek, ki ga je bil pustil na svoji postelji. Imel bi se namreč v kratkem poročiti, pa so bile okoliščine take, da se je zbal, da ne bi zašel s tem v še težavnejše življenske prilike. Ker pa kot značajan človek ni hotel razdreti poroke, se je odločil za smrt, da se tako reši vseh skrbi in težav. Pokojnik je bil miren in dober človek, in ga je žal vsem, ki so ga poznali.

Lovsko streljanje

priredi podružnica SLD v nedeljo 29. t. m. ob 15. uri na vojaškem vežbališču v Radvanju. Streljalo se bo na letčega goloba, divjega petelina, srnjaka, lisico in zajca.

Iz Ruš

Gostovanje mariborskih igralcev. V nedeljo so gostovali člani mariborskega »Narodnega gledališča« v tuk. Sokolskem domu z velezabavno trodejsko komedijo češkega dramatika Langerja »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Ta gledališki večer je bil za nas Rušane izreden užitek, za katerega smo požrtvovalnim umetnikom iz srca hvaležni. Tipi starega in mladega Pištore, kneza, sestre Tereze, Irme in drugi nam bodo ostali v trajnem pomenu. Ker nameravajo mariborski igralci s to komedijo gostovati tudi po drugih krajih Slovenije, smo prepričani, da bodo našli povsod enako hvaležno publiko kakor v Rušah.

Na naslov mestne policije.

Ob vsakem koncu ceste ob Tomšičevem drevoredu stojita veliki tabli z napisom: »Prepovedan prevoz za motorna vozila«. Mestni magistrat mariborski. Za to prepoved in odredbo mestne občine pa se vozači avtomobilov in motornih koles sploh ne zmenijo. V divjem tempu podija svoja vozila po tej cesti, ki je polna prahu, če je milostljivo ne poškrbijo kak božji dežek, ker na to cesto, ki je tudi drugače v žalostnem stanju, mestni škopniki nikoli ne zaidejo. Stanovalec desno in levo ob Tomšičevi cesti prosijo mestno policijo, naj bi tudi temu delu mesta posvečala več pažnje v prometnem oziru in občutno kaznovala vsakega motornega vozača, ki se poslužuje te ceste, ki je za vsak promet z motornimi vozili prepovedana.

Dva nepoštena.

V Jadranski kleti v Mlinski ulici sta služila za natakarka S. Š. in J. B. Gospodar ju je imel za poštena; ko sta mu pa odpovedala službo, so ga obšli dvomi. Zato se je predvčerajšnjim, ko je zapustil službo natakarka J. B., zglasil na policiji s prošnjo, naj bi pregledali natakarkovo prtljago, preden odpotuje. Pa so se pri J. B. oglasili detektivi in pri preiskavi našli 14.000 Din gotovine. Natakarka je takoj priznal detektivom, da je ta znesek ukraden, zato so ga povabili seboj na policijo, kjer je izpovedal, da mu je njegov tovariš S. Š., ki je odšel iz Maribora že 18. t. m. neznano kam, dal ta denar za to, da bi molčal o goljufiji. Natakarka S. Š. je namreč po izpovedbi njegovega tovariša, lastnika Jadranske kleti, odkar je bil pri njem zaposlen, osleparil za kakih 40.000 Din. Natakarka J. B. so pridržali v zaporu, za njegovim pobeglim tovarišem pa je izdala policija tiralico.

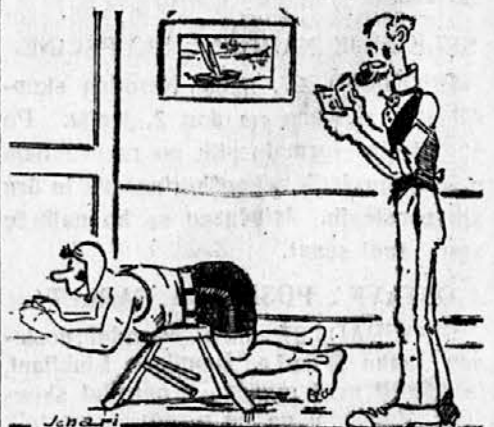
S policije.

Včeraj popoldne je bil aretiran brezposelni delavec Janko R., ker je kradel cvetlice z grobov na starem mestnem pokopališču. Nadalje je policija aretirala nekega Josipa Kiša, rodom iz Nove Bukovice na Podravju, ki je bil zasačen na glavnem kolodvoru na zavori nekega vagona potniškega vlaka, s katerim se je nameraval popeljati v Ljubljano. Aretiran je bil tudi neki France J., ki je pred dnevi pobegnil iz državnega vzgajališča v Ponovičah pri Litiji in ukradel kolo mesarju Benciku iz veže v Cvetlični ulici. Vsi trije so izročeni sodišču.

Ne sme v krčmo.

Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo Vincencu Kocbeku, posestniku v Vukovskem dolu, zahajati v krčmo za dobo 2 let, to je do 15. julija 1934.

Pouk v plavanju.

»Temeljna pravila torej že znaš, Amalija. Zdej ti bom pa zljil na glavo vedro vode...«

Letošnji vojaški nabori v mestu Mariboru

V dneh od 1. do 6. junija v Gambrinovi dvorani

Rekrutacija v Mariboru bo v Gambrinovi dvorani, Gregorčičeva ulica 29, dne 1., 2., 3., 4. in 6. junija s pričetkom ob 7. uri dopoldan po tem-le redu:

Dne 1. junija: mladeniči, rojeni leta 1912. od črke A do M.

Dne 2. junija: preostanek leta 1912 rojenih in vsi leta 1911. rojeni, v Maribor pristojni naborni obvezniki, ki so bili pri lanskem pregledu ocenjeni kot začasno nesposobni.

Dne 3. junija: vsi leta 1910, 1909 in 1908 rojeni, doslej za voj. službo nesposobni.

Dne 4. junija: letnik 1907 in 1901 — (31 let stari) ter oni naborni obvezniki-tujci, ki stanujejo v Mariboru in so prosili za rekrutacijo v Mariboru.

Dne 6. junija: preostanek obveznikov-tujcev, ki se rekrutirajo radi vlozene prošnje v Mariboru.

Vsem navedenim se te dni dostavljajo pozivi, na katerih je točno označeno, kdaj se morajo javiti rekrutni komisiji, in katere dokumente morajo pri rekrutaciji imeti.

Opozarjajo se vsi, da se odzovejo pozivu točno ob naznačenem dnevu ter da pridejo k rekrutaciji trezni.

S protestnega zborovanja zveze gostilničarskih zadrug

Dodatno k poročilu v „Večerniku“ od srede dne 25. maja

Na velikem protestnem zborovanju proti novemu trošarinskemu zakonu, ki ga je sklicala Zveza gostilničarskih zadrug za mariborsko okrožje v sredo dopoldne pri »Orlu«, je za nar. poslancem g. Lovrom Petovarjem povzel besedo tudi še nar. poslanec g. Cerar, ki se je pridružil izvajanjem predgovornikov in naglašal, da je novi trošarinski zakon v resnici katastrofalen za gostilničarsko obrt in da je potreben temeljite remedure. Obljubil je, da se bo tudi on po svojih močeh zavzel za to, da se ta zakon vsaj v praktičnem izvajanju kolikor toliko omili, vendar je zelo malo upanja, da bi se mogle doseči bistvene spremembe sedanjih trošarinskih naredb pred prihodnjim državnim proračunom.

Tajnik zveze g. Peteln je nato prečital to-le

resolucija:

1. Zborovalci ugotavljajo, da se pri sestavi novega trošarinskega zakona narodna skupščina ni ozirala na življenske interese gostilniške obrti, ki je, kakor znano, glavna podlaga tujskemu prometu in ki je bila do danes neprecenljive vrednosti za privatno, kar tudi za javno gospodarstvo.
2. Zborovalci zavračajo neenakost, izraženo v trošarinskem zakonu, kjer se zahteva od zakonitih točilcev na drobno plačevanje trošarinskih taks in drugih davščin, dočim je dopuščena producentom svobodna in s taksemi in davščinami neobremenjena prodaja alkoholnih pijač. Ta trošarinska taksa ima torej značaj kazenskega davka ali kontribucije, kar je naravno v popolnem nasprotju z ustavnimi določili o enakopravnosti v pravicah in dolžnostih državljanov.
3. Zborovalci zahtevajo in pozivajo vse poslance kot njihovi volilci, da novelirajo trošarinski zakon že pri prvem zasedanju narodne skupščine, ker so se njegove posledice že sedaj pokazale kot katastrofalne za komunalno gospodarstvo, ki v pretežni večini vsaj v Dravski banovini sloni na dohodkih trošarine, kakor tudi za banovino in za državo. Najbolj občutno pa so prizadeti gostilničarji kot najbolj vestni in najbolj točni davkoplačevalci, ker se vsled nastalih razmer onemogoča nadaljnje obratovanje gostilniških podjetij in s tem po nepotrebnem uničuje eksistenca številnih družin podjetnikov in uslužbencev. Taki pretresljaji v ustroju našega celotnega gospodarstva niso v prid nikomur, temveč povzročajo le še večje zapletitjaje, ki lahko rodijo še nedogledne posledice.
4. Istočasno pa ugotavljamo predvsem nepravilnosti trošarinskega zakona, posebno glede odmere trošarinske takse, kateri je bila dana za podlago točilna taksa, odmerjena po količini iztočenih alkoholnih pijač prejšnjih let, čeprav je konzum že v letošnjem letu radi proste prodaje vina in žganja nazadoma dosegel 50%. Zahtevamo, da se čimprej novelira tar. postavka 62 taksnega zakona v tej obliki, da se vsaka grupa zniža za 50% in da se ista razdeli še na 7 kategorij, kakor je svoječasno predvidevala vlada, in da se še-le na tej podlagi odmeri na novo točilna in z njo zvezana trošarinska taksa. Istotako zahtevamo, da se kavarnam odmeri ona točilna taksa, ki odgovarja 50% znižanju količini iztočenih alkoholnih pijač v letu 1931.
5. Ugotavljamo, da izdajajo davčne uprave v Dravski banovini plačilne naloge, s katerimi zahtevajo plačilo tdošarinske takse v 8 dneh, čeprav dolguje država in banska uprava pretežni večini točilcem alkoholnih pijač na drobno trošarino, ki je bila plačana za zalogo vina in žganja, nahajajočo se dne 20. aprila 1932 v točilnih kletih.
6. Vsled tega menimo in sicer po načelu pravičnosti, da se izvrši nam že obljubljena kompenzacija in da se dovoli plačevanje trošarinske takse v 3 obrokih, ker je nemogoče gostilničarju plačevati pri danih razmerah, katere je povzročil novi trošarinski zakon, dvomesečne obroke trošarinske takse vnaprej.
7. Ugotavljamo, da se vrši šušmarjenje z vinom po producentih in pa po prekupčevalcih, ne da bi zapadli strogim trošarinskim taksam zaradi nedovoljene prodaje vina na drobno.
8. Zborovalci prosijo in zahtevajo, da se do ukinitve tega trošarinskega zakona odnoso do njegovega noveliranja uklenejo gostilničarjem in sploh vsem zakonitim točilcem na drobno vse takse in vse s to obrtjo zvezane davščine, da se jim vsaj v dobi teh ne vzdržnih razmer zaščiti njih obstoj in da se jim zagotovi enakopravnost v državljanskih pravicah in dolžnostih.
9. Zborovalci vztrajajo še danes na svoječasni in najbolj pravični skupni zahtevi vinogradnikov, naj se maksimira celokupna trošarina na Din 1.50 od litra in da se plača še-le tedaj, ko se stavi pod pipo. V kolikor pa bi te naše zahteve ne odgovarjale potrebam odnosno običajem v ostalih banovinah, naj se prepusti posameznim banovinam, v obsegu okvirnega trošarinskega zakona uvažati in pobirati trošarino.

Ta resolucija je bila sprejeta soglasno z velikim odobravanjem in bo poslana vsem poslancem in senatorjem, banu dravske banovine ter finančnemu ministru.

Načelnik zveze g. Zemljič se je zahvalil vsem navzočim za udeležbo in zaključil ob 13. uri zborovanje, ki je poteklo sicer burno, toda v najlepšem redu. Želimo le, da bi ta akcija naših gostilničarjev, pokrenjena v pravični obrambi njihovih težko ogroženih eksistenčnih interesov, našla na merodajnih mestih pravega razumevanja in zadovoljivega odziva.

H. Jakobs:

Napad obrežnih roparjev (Konec.)

Ubbo Ufen se je pretolkel do poveljniškega mostu. Ni se posebno trudil, kajti pred njegovo orjaško postavo so se mornarji umikali. Tam je stal mož, ki mu je bil enak po postavi. Le mlajši se je zdel Ubbo Ufenu. Le hip je obstal nato pa planil na nasprotnika. Spretno je ta odbil napad z veliko gorjačo. Ta udarec je razjezil napadalca, da je z bliskovito naglico mahal po mlademu možu. Nastal je dvoboj na življenje in smrt. Oba borilca sta bila enakovredna; če je bil starejši močnejši, je bil mlajši spretnejši. Vendar je mlajši počasi opešal in nič več ni mogel ubraniti silnega udarca svojega nasprotnika, — sablja mu je razklala glavo. Z zamolklim stokom se je zgrudil, in preko njega je vstopil Ubbo Ufen v kajuto.

Medtem je boj trajal dalje, slednjič pa so zmagali roparji. Na krvavem krovu so ležali mrtvi in ranjeni. Tudi napadci so imeli občutne izgube. Roparji so pometali mrtve v morje, — bili so zdaj gospodarji ladje.

Dobre pol ure pozneje je stopil Ubbo Ufen iz poveljnikove kajute. Njegov obraz je bil blede, poln bolesti. V temi pa njegovi ljudje niso ničesar opazili. Stoprav je hotel eden njegovih ljudi še truplo moža, katerega je ubil njih vodja, zagnati čez krov, ko ga je ustavil pretresljiv krik.

»Pusti dečka, ti pes!« je odjeknil glas Ubba Ufena. In potem je padel poleg trupla na kolena. Njegova usta so oblikovala brez besede zveze, in njegove roke so tipale rano, katero je bil zasekal mladeniču. Le s težavo so ga pregovorili njegovi ljudje, da se je vrnil z njimi na obal. Ladjo so nameravali ko po navadi izropati pri belem dnevu. Nemo se je dvignil Ubbo Ufen, vzel mladeniča na svoje roke in ga previdno spustil v čoln.

Sport

Konjske dirke na Teznu

Kasaško društvo v Mariboru je včeraj popoldne priredilo spomladanski derby miting na tezenskem dirkališču. Dirkam je prisostvovalo precejšnje število občinstva in zastopniki državnih oblastev. Bansko upravo je zastopal okrajni glavar g. Makar, mariborsko mestno občino Rodošek, navzoča sta bila tudi okrajni glavar g. dr. Ipavic in senator g. dr. Ploj. Teren je bil precej razmočen, vendar so dosegli rezultati prvovrstni.

I. Dirka Karl Pachnerja: 5 tekmovalcev. Heat vožnja za dva do 12letne konje iz vseh kavej. Proga 1600 m. Nagrade Mariborskega kasaškega društva Din 2000.—, 1000.—, 600.— in 400.—. 1. Saperlot, 5 letni bisaski žrebec Fr. Filipiča iz Maribora: 1:35. 2. Jon, 8letni črni žrebec Franca Reibenschuh-a iz Maribora: 1:35.3. 3. Jutro, 10letni črni konj Frica Skoberneta iz Celja: 1:45.5. 4. Saladin, 6letni lisasti žrebec Franca Filipiča iz Maribora: 1:44.

II. Dirka Rudolf Warren-Lippita: 13 tekmovalcev. Za tri do 12letne jugoslovanske konje. Proga 2100 m. Nagrade Din 1250.—, 625.—, 375.— in 250.—. 1. La Fliche, 7letna siva kobilica Franca Filipiča iz Maribora: 1:40.7. 2. Samers, 4letni temnorjavni žrebec Karla Weitzla iz Maribora: 1:46. 3. Gospodar, 8letni temnorjavni konj Vincenca Pirša iz Maribora: 1:45. 4. Bandi, 6letni temnorjavni konj Gvida Högenwartha iz Celja: 1:47.7.

III. Dirka Karl Pachnerja: druga vožnja: 1. Saperlot (Franc Filipič) 1:38.2; 2. Egon, 4letni rujavi žrebec Jožefa Slaviča iz Ljutomer: 1:45; 3. Jon (Fr. Reibenschuh) 1:37.7; 4. Saladin, (Fr. Filipič) 1:45.5.

IV. Dirka Plunger jun.: 8 tekmovalcev. Za 3 in 4letne jugoslovanske konje. Proga 2300 m. Nagrade od centrale jugoslovanskih kasaških društev in ptujskih obrtnikov Din 1750.—, 875.—, 525.— in 350.—. 1. Egon (Jožef Slavič) 1:43.5; 2. Nina, 4letna temnorjava kobilica Alojza Slaviča iz Ljutomer: 1:44; 3. Stelja, 3letna rujava kobilica Mirka Šumeka iz Ljutomer: 1:50.2; 4. Drago, 4letni rujavi konj, Richarda Wregga, 1:51.

V. Spominska dirka dr. Alfred Rossmanita: Dvovprežna amaterska vožnja za 3letne in starejše konje vseh krajev. Proga 2800 m. Nagrade od Mariborskega kasaškega društva Din 1500.—, 750.—, 450.— in 300.—. 1. La Fliche in Saperlot (Franc Filipič). 2. Radaun II in Egon (Jožef Slavič). 3. Amerikanska in Jutro (Fric Skoberne). 4. Proboj in Ruja (Jul. Novak).

Ilirija:GAK 4:0.

V okviru plavalnih tekem na Mariborskem otoku so Ilirijani in GAK odigrali včeraj prijateljsko tekmo v water-poolu. Zmagalo je zaslužno sijajno razpoloženo moštvo Ilirije, ki je bilo v vsej igri v premoči. Vsi štirje goli so bili izredno lepi in je vsa igra nudila krasen užitek maloštevilnim gledalcem. Plavalne tekme pa so bile do in popoldne. Zmago so odnesli v štafeti 4x200 Gradčani, štafeti 4x100 pa Ilirija. Rezultate posameznikov bomo objavili v jutrišnji številki.

SK Rapid:SK Leibnitz 8:0 (4:0).

SK Rapid je včeraj popoldne odigral na svojem igrišču prijateljsko tekmo s SK Leibnitzom ter z lahkoto zmagal v razmerju 8:0. Gosti, ki so prvič nastopili v Mariboru, so bili zelo šibek nasprotnik in so v znanju le na višini naših rezervnih moštev. Razen vratarja in desnega krila so vsi igralci le povprečni nogometaši. Rapid, ki je nastopil s kompletnim prvim moštvom, je predvajal lepo kombinacijsko igro in tudi zaslužno zmagal. Po poteku igre pa bi moral biti rezultat še večji, če bi domačini imeli pred golom nasprotnika več odločnosti. Tekmo je sodil Jančič.

V predtekmi je rezerva SK Rapida porazila rezervo SK Leibnitza z 8:3 (3:3). Tudi to tekmo je sodil g. Jančič.

Tekmam je prisostvovalo okoli 200 »drukerjev« iz Leibnitza, ki so bili na igrišču v večini, dokaz, da naša publika prihaja pač le na prvovrstne prireditve. Sploh se nam čudno zdi, da SK Rapid vabi le šibke nasprotnike.

-en.

Tekma za državno nogometno prvenstvo

SK Viktorija:ISSK Maribor 2:1 (0:1).

Naš prvak je včeraj odigral v Zagrebu svojo prvo tekmo v boju za državno prvenstvo. Reči moramo, da je prestal svoj »ognjeni krst« dobro, če upoštevamo, da se je moral boriti na tujem terenu in pred tujimi gledalci, ki jih je bilo okoli 3000.

Zagrebski »Jutarnji list« in »Novosti«, ki sta znana kot zelo stroga kritika, pišeta o našem moštvu zelo pohvalno.

Sokolstvo

Sokol Krčevina - Košaki.

Prvi tisočak za leseno barako na letnem telovadišču je nabral šolski upravitelj podstarosta br. Cvetko. Darovali so: g. Konrad Breznik 200 Din, g. Emerik Wögerer 500 Din, ga Helena Valentova 100 Din, g. Mihael Hohnjec 100 Din in ga Matilda Seifridova 100 Din. Vsem iskrena hvala in zdravo!

Sokolska četa Mala nedelja

Je priredila na binkočno nedeljo svojo prvo akademijo z velikim uspehom. Pri srčna hvala vsem bratskim društvom, zlasti društvom G. Radgona, Sv. Duh na St. gori in Ljutomer, ki so nas obiskali v tako velikem številu. Žal, da smo pogrešali na prvi akademiji br. društvi Sv. Jurij ob Ščavnici in Križevci. Pa upamo, da nas obiščejo na prihodnji akademiji!

Sokolska četa pri Sv. Trojici v Sl. gor.

priredi v nedeljo 29. t. m. svoj prvi telovadni nastop. Četa vabi vse okrožje, zlasti pa Sokole iz Maribora, da se nastopa udeležijo v čim večjem številu. Za to priliko bo vozil iz Maribora poseben avtobus. Odhod v nedeljo ob 13. uri izpred Glavnega kolodvora, povratek zvečer. Vožnja v obe smeri bo veljala 25 Din za osebo. Prijave za vožnjo spejema sokolska župa (pisarna v Narodnem domu) ustmeno ali telefonično (št. telef. 2835). Na veselo svidenje v Slovenskih gorah! — Zdravo!

padene ladje, ki se je imenovala »Angelika«. Že v rani mladosti je bil odšel Fokko Ufen v tujino in se je v Genovi poročil s hčerko bogatega trgovca. Kot lastnik lepe ladje je hotel obiskati rodno vas, kar je bila že dolgoletna njegova želja, a ga je pred ciljem njegovih želja ubil lastni oče.

To se je zgodilo pred davnimi leti, in ie še razbiti trup ladje tam na čeri priča o tej strašni tragediji. Toda večni valovi bodo tudi te ostanke razdejali, in od zgodbe o »Angeliki« ostane samo še legenda.

Nezgoda.

Mali Pepček priteče brez sape k zdravniku: »Gospod doktor, prosim, pridite brž, pri nas so se zaloputnila vrata, pa jih ne moremo odpreti!«

»Dečko moj, tu ne morem jaz nič pomagati, moraš iti h ključavničarju.«

»Da, ampak očetov prst je vendar vmes...«

VOHUNI

8

Polkovnik Nicolai zatruje odločno, da Mjasojedov ni nikdar vohunil za Nemčijo in da je vedno zvesto služil svoji domovini. Vsa zadeva je zavita v temo in spada med številne tragedije svetovne vojne, ki gotovo ne bodo nikdar popolnoma pojasnjene.

Nicolai je imel najboljše izgleda, organizirati v Rusiji uspešno vohunsko službo. Delovanje »Ohrane« (tajne ruske politične policije), ki je po vsej Rusiji ustvarila pravo strahovlado, je bilo vzrok, da je v Rusiji kar mrgolelo ova-duhov. Zelo unosna postranska služba je bila, udeleževati se kot vohun. Večinoma je bilo vseeno, za koga so delali; glavno je bilo, da so bili dobro plačani. Razen tega so vedno potovali razni židovski trgovci in mešetarji preko meje. Ti ljudje so zelo dobro služili kot zbiralci navodil, katera so potem oddajali raznim vohunom.

Stroga protizidovska caristična politika je povzročila, da so bili židje protiruskega mišljenja. Važno je bilo tudi dejstvo, da so imeli kot izposojevalci denarja mnogo ruskih uradnikov v rokah, od katerih so dobivali mnogo važnih vesti. Polkovnik Nicolai je radi tega najprej poskušal delati z ruskimi trgovci. Kmalu pa se je izkazalo, da so njihove vesti brez posebne vrednosti.

Židje so bili namreč v Rusiji izključeni od vojaške službe, in radi tega niso imeli pravega vpogleda v vojaške zadeve, pa niso mogli preceniti, če odgovarjajo vesti, ki so jih dobili, dejanskemu stanju ali ne. Otežkovalo je bilo tudi dejstvo, da so jim uradniki, katere so prisilili izdati svojo domovino, grozili, da jih bodo naznanili policiji. V mnogih primerih so celo svoje upnike izsiljevali, ali pa enostavno niso več svojih dolgov priznali in povrh vsega še zahtevali denar, sicer jih naznanijo.

Na vzhodnem Pruskem je ruska poročevalska služba skrajno brezobzirno postopala s svojimi vohuni. Ako se Nemci, ki so se vdinjali Rusom, niso obnesli, so jim zagrozili, da jih bodo izdali Nemcem. Tako postopanje je v splošnem imelo precejšen uspeh. Skoro vsi nemški izdajalci, katere je doletela pravična kazen, so bili ujeti na podlagi anonimnih pisem njihovih ruskih delodajalcev.

Čeprav so bile te mlade dame lepe in bilo težko nastaviti svoje prijateljice v gledališčih, po raznih krajih Nemčije.

Polkovnik Nicolai je še delal na ureditvi vohunske službe na ruski meji, ko so ga poklicali leta 1913. k vojnemu ministrstvu, in sicer kot šefa tajne poročevalske službe. Ker je moral sedaj svojo pozornost obrniti tudi na svojega zapadnega sosedo, se je najprej odpeljal v Francijo. Tam so ga nadzirali prav tako

strogo kot v Rusiji, vendar pa ne tako očitno. Pred svojim povratkom v domovino se je mudil nekaj časa v Alzaciji-Loreni, kjer je ugotovil, da se lokalne oblasti ne morejo ubraniti francoskih vohunov, katere je podpiralo tamošnje ljudstvo. (Alzacija-Lorena je spadala pred svetovno vojno k Nemčiji.)

Mnogo Elzačanov je ušlo preko meje, da se tako odtegnejo nemški vojaški službi. Običajno so vstopili v francosko vojsko. Tam so zelo cenili njihovo znanje nemškega jezika in poznavanje nemških običajev, kar jih je zelo usposobljalo za vohunsko službo. Nicolai je zelo cenil francosko poročevalsko službo, ki je bila, v nasprotju z rusko, zelo dobro organizirana.

Preko Švice in Alzacije se je francosko vohunstvo razširilo prav v srce Nemčije. Eden najboljših francoskih vohunov je bil neki Toms, rodom iz Monakovega, kjer se je bil njegov oče nasedel kot vinski trgovec. Mladost je preživel v Nemčiji, ko pa je bil star dvajset let, je šel v Francijo k vojakom. Po nekaj tednih so ga oprostili trde vojaške službe in ga vzeli k francoski tajni poročevalski službi. Tam so ga skrbno vzgojili za posebno važne naloge. Potem se je vrnil v Monakovo.

Obrt tega moža je bila kot nalašč, da zakrije njegov pravi poklic. Kot potnik v očetovem podjetju je prišel v najraz-

ličnejše kraje Nemčije. Naravno je moral velikokrat potovati v Bordeaux in Burgund, v svrhu nakupovanja. Kasneje so ga nastavili kot inšpektorja pri mednarodni družbi spalnih voz. Francosko vojno ministrstvo je imelo pri tej družbi jako velik vpliv. Na ta način je prišel še hitreje in lažje po vsej Evropi.

Toms je bil zelo lep in privlačen mož. V Monakovem je imel veliko znanj, večinoma so bile to plesalke in koristinje. Na svojih potovanjih je prišel mnogo-krat v stike z zelo uplivnimi ljudmi iz gledališkega sveta. Na ta način mu ni ljubeznive, vendar njih plača ni zadoščala njihovim razvajenim potrebam. Toms je vsaki plačeval posebno mesečno podporo, pod pogojem, da se predvsem seznanijo z mladimi častniki in jih zapeljujejo k večjim izdatkom. Prednost so imeli častniki artilerijskih in pionirskih čet.

Ostalo si lahko predstavljamo. Denar mladega poročnika ponavadi zadošča samo za njegove skromne potrebe. Ako nima privatnega premoženja, ali pa če ne dobiva od doma zadostne podpore, si ne more privoščiti bogve kakšnih posebnih zabav. Če pa kljub temu zapade skušnjavam sveta, je kaj kmalu zadovoljen. Njegovi upniki se obrnejo na polkovnika, zadolženi mladi mož mora vzeti slovo od vojakov. Njegova vojaška karijera je pri kraju.

Dragocenosti starih Aztekov

Izkopavanje starih grobnic v Mehiki.

V bližini Albana pri mestu Mehiki so našli arheologi nedavno grobnice starih indijanskih Aztekov, v njih pa mnogo zlatih predmetov, okrašenih z dragimi kamni. Odkritje je vzbudilo med arheologi veliko zanimanje; ker pa arheološki institut republike Mehike nima denarja, so se morala nadaljnja dela ustaviti. Če bi hoteli preiskati ves Monte Alban, kjer so predzgodovinski Indijanci skrili svoje zaklade, bi morali potrošiti velike vsote denarja, ki ga Mehika danes nima.

Mimo tega so pa našli v zadnjem času tudi drugod mnogo dragocenih predmetov, ki odkrivajo skrivnostno prošlost kulturnih Aztekov. V bližini Dacupa v državi Michoacan so našli celo zasuto mesto in v njem mnogo starinskih znamenitosti in dragocenosti, ki so vzbudile prav tako pozornost kakor one, ki jih je izkopal prof. Alphonse Cosso v Albanu. Neki farmer je pa v Guerrero izkopal pri delu na polju grobnico in v njej polno stvari, katere je namenil državnemu arheološkemu muzeju v Mehiki. Pisal je ravnateljstvu pismo in zaprosil, da pošlje v Guerrero odposlanca, ki bi si predmete ogledal. Ravnateljstvo je pa odgovorilo, da njegovi želji ne more ustreči in naj zato izkopine fotografira in pošlje muzeju slike. Kmet pa je

predmete rajši lepo zavil in jih sam odnesel v prestolnico. Tam so se njegovi postrvovalnosti začudili, še bolj pa predmetom, okrašenim z diamanti ogromne vrednosti.

V piramidi Copuli so pa našli s po-

možjo zasebnih podpor še druge azteške dragocenosti. Piramida je večja kakor one v Egiptu, je torej sploh največja na svetu, saj stoji na njenem vrhu sedaj katoliška cerkev, a je še malo preiskana. Posebno njena notranjost, v katero

prodirajo le počasi, krije mnogo umetnin. Nedavno so na stenah hodnikov našli lepe slike. Sedaj bodo skušali dospeti tudi v sredino, kjer je gotovo grobnica kakšnega vladarja. Presenečenja torej niso izključena. Nekateri predlagajo sedaj, naj bi se del najdenih dragocenosti prodal v tujino in bi se potem z izkupičkom lahko nadaljevala izkopavanja, vlada pa se protivi, ker je prepričana, da bi bili tako vsi ti arheološki predmeti za Mehiko za vselej izgubljeni.

Čudna procesija — kačja procesija

Ta je v navadi vsako leto v vasi Cocullo v Abrucih (Italija): vsi prebivalci si ovijejo okoli vratu kače, ki so v tistih krajih zelo pogoste, in romajo tako k nekemu kipu sv. Dominika, ki je zaščitnik proti kačam in kačjemu piku. Seveda so tem kačam, ki jih nosijo, poprej polomili strupene zobe.

Ljubljanski velesejem

Klavirji čeških, nemških in avstrijskih tovarn bodo razstavljeni na letošnjem XII. Ljubljanskem velesejmu od 4.—13. junija. Kdor si namerava nabaviti klavir, naj si prej ogleda razstavo na velesejmu, in odločitev mu gotovo ne bo težka. Na lanskem velesejmu so bili vsi razstavljeni klavirji v petih dneh razprodani. To pomeni, da so bili izdelki prvovrstni in cene ugodne.

Trgovci, nikar ne naročajte blaga, dokler si niste ogledali vzorčnega velesejma v Ljubljani. Samo tam se vam bo nudil popoln pregled industrijskih in obrtniških proizvodov po najnižjih cenah. Permanentne legitimacije s pravico do polovične voznine prodajajo vsi deurni zavodi v državi, biljetarne Putnika in večje železniške postaje v Dravski banovini.

ČITATELJI!

KUPUJTE

vse svoje potreščine pri naših cenjenih

INSERTENTIH

ČITATELJI!

Zapustil nas je v cvetu mladosti, star 21 let, naš preljubljeni, dobri sin in brat, gospod

Rado Bačnik

dijak delovodske šole v Ljubljani.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, 28. maja ob 17. (5.) uri popoldne na magdalensko pokopališče na Pobrežju.

MARIBOR, 26. maja 1932.

Jakob in Marija Bačnik starši;
Zdravko, Marica, Cvetko in Danica,
bratje in sestre. 1726

Sotna

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

zastopniki se sprejmejo

Spominjajte se CMD!

Učenca za torbarsko stroko
sprejme I. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1706

Lepo, solčno balkansko sobo
s separiranim izhodom na stopnišče
tako oddam. Razlagova ul. 25 I, levo. 1732

»Čuden je ta peate
»Res, malo predolg je, zato ga pa lahko
vsi otroci istočasno ljubijo«

Predno greš na potovanje ne pozabi kupiti si

Krasno izbiro po najnižjih cenah ima

KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA
TISKOVNE ZADRUGE
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

nalivno pero!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; stavnik izdatelja in urednik: JOSIP FR. KNAFLIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO PETELA v Mariboru.